

címlapján a linóleumba metszett magyarvalkói templom képe látható, hátsó oldalán pedig a művész portréja mellett pályaképek rövid, tömör összefoglalása olvasható. A kiállítás mottójaként a belső címlap W. Churchill egy mondását idézi: „*Abból élünk, amit kapunk, de az életet, amit adunk*”.

További sok sikert és még számos kiállítást kíván Moskál Tibornak, mint az Egyesület művész-doyenjének a Kisgrafika Barátok Köre valamennyi tagja: gyűjtői és alkotói.

K. Z.

FERY ANTAL KÖZGYŰJTEMÉNYEK RÉSZÉRE KÉSZÍTETT KISGRAFIKÁI

A Fery Veronika által szerkesztett *Fery Antal élete és munkássága, alkotásainak jegyzéke* című kézikönyv ismertetésekor (Kisgrafika, 2006/2. sz.) írtam arról, hogy az ex librisek, alkalmi lapok tulajdonosaira utaló névmutatóban csak a személynevek szerepelnek, így a közgyűjtemények részére metszett lapok közül csak azok kereshetőek vissza, amelyek nevében személynév is előfordul. (Pl. Károlyi Mihály Országos Mezőgazdasági Könyvtár.) Mindenesetre az adattár ettől függetlenül kitűnő lehetőséget nyújt arra, hogy annak tételenkénti átnézésével azonosíthassuk a könyvtárak, múzeumok, iskolák s egyéb közgyűjtemények részére készített ex libriseket. Ezek száma (közéjük számítva a külföldi könyvtárak részére készültet is)

Fery Antal fametszete (1973), X2

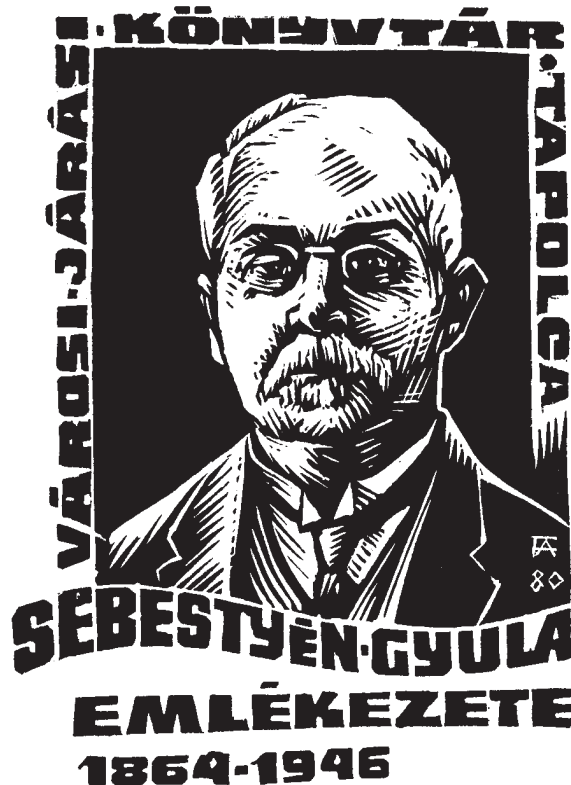
meghaladja a százat. Megemlítem, hogy ha nem is kifejezetten a könyvtárak részére készült lapok, de ide soroltam az ismert könyvtárosok, Pável Ágoston és Szabó Ervin portréját ábrázoló emléklapokat is, valamint Szigetiné Magyar Mária, a Somogyi Könyvtár egykori könyvtárosa részére készült ex librist, amely Fischof Ágotát (1895-1976), az első szegedi könyvtáros nőt ábrázolja. (Sajnos a leírásból ez a szövegrész hiányzik.)

A közkönyvtárak részére készített metszetek száma 85. Az elsőt már 1941-ben a MIOE (a Magyar Iparművészek Országos Egyesülete) Grafikai Szakosztálya részére készítette, az utolsót

Fery Antal fametszete (1976), X2

éppen 50 esztendő múlva, 1991-ben a FSZEK (Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár) Budapest Gyűjteménye részére. Ez a fametszet egyébként annak a sorozatnak a tagja, amely úgy jött létre, hogy Pesti László és Tarjányi Ferenc – elismerésre méltó mecénási szerepet is vállalva – ex libriseket rendeltek meg számos országos nagy könyvtár részére, majd azokat meg is küldték a könyvtáraknak. (Az eredeti dúcokról, Palásthy Lajos által készelt nyomtatva, s Keresztury Dezső kéziratos versének az aján-

Fery Antal fametszete (1980), X2

lásával, ezekből adott ki egy 14 metszetet tartalmazó mappát 70 számozott példányban a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtár 1994-ben, néhány héttel a művész elhunya előtt, az ünnepi könyvhét tiszteletére.)

A közületi megrendelések terén egyébként az igazi áttörést az 1970-es évek jelentették Fery Antal számára. Ezekben az esztendőben már nemcsak a könyvbarátok, gyűjtők, hanem az intézmények körében is igen népszerűvé vált, reneszánszát élte az ex libris és az alkalmi kisgrafika. A jászberényi, a deveszeri, a sümegi, bicskei, komáromi, ajkai stb. könyvtárak rendszeresen szerveztek exlibris-bemutatókat, s Fery Antal részükre készített könyvjegyeit is cserélve kisebb gyűjteményeket is létrehozta. Ha jól számoltam, legtöbb (14) kisgrafika a tapolcai könyvtár részére készült: a város jeles szülöttjeihez vagy valamilyen jeles évfordulóhoz (Arany János, Kodály Zoltán születése) kapcsolódó portré ex librisek között találhatunk külön a könyvtár zenei részlege, a helyismereti gyűjteménye részére készült könyvjegyeket is. A jászberényi könyvtár számára 9 kisgrafika készült: többnyire helyi vonatkozású motívumokkal (Lehel kürtje, Petőfi-portré, valamint a városban született, Székely Mihályt idéző emléklap stb.). Az 1975-ben szervezett helyi olvasási program résztvevői is az ő alkalmi lapját kapták ajándékba, majd a két év múlva szervezett újabb könyv népszerűsítő akcióban való részvételre az ADD TOVÁBB – KÖNYVSTAFÉTA! című grafikája biztatta az olvasókat. A Verseyhy Ferenc Megyei Könyvtár is – 8 metszetet rendeltek tőle – jól használta fel propagandamunkájában Fery Antal kisgrafikáit: a könyvhét országos, majd megyei megnyitójára rendeltek tőle emléklapokat, akár a mezőtúri könyvtár. A komáromi könyvtár alapításának 25. évfordulójára készített emléklapot, egyet külön a gyerekek részére is IFJÚ OLVASÓNAK – A KOMÁROMI JÓKAI MÓR VÁROSI – JÁRÁSI KÖNYVTÁR felirattal, amely szintén a könyvtár névadóját, Jókai Mórt ábrázolja.

A különböző művelődési házak, iskolák részére készített lapok mellett említésre méltó a múzeumok részére metszett 17 grafika. Közülük legtöbb a szerencsi Zemplén Múzeum részére készült: többnyire a Rákóczi-várat, a református templomot, Rákóczi Ferenc, Kossuth Lajos portréját ábrázoló Fery Antal lapok szülővárosához való meghitt kötöttségét is jelzik. Több metszetet készített még a vajai Vay Ádám Múzeum részére is, Vay Ádám, Thököly Imre, Ráday Pál arcképeit idézve fel azon, de a múzeum az 1979. évi nemzetközi gyermekév alkal-

mából rendelt tőle egy, az intézmény fiatal látogatóinak szánt emléklapot is.

Rövid szemlénk Fery Antal kisgrafikai munkásságának csak egy sajátos – a közgyűjtemények népszerűsítését is szolgáló – vonulatára kívánta felhívni a figyelmet. És arra is, hogy a Fery Veronika által összeállított új alkotásjegyzék alapján – ezúttal nem a megrendelőket, hanem az egyes kisgrafikák leírásait tanulmányozva – ki-ki összeállíthatja az érdeklődésére számot tartó (pl. virágos motívumokat, hangszereket, műemlékeket ábrázoló) metszetek jegyzékét.

Arató Antal

EX LIBRIS – KISGRAFIKA JUBILEUMI KIÁLLÍTÁS A FŐVÁROSI KÖNYVTÁR KÖBÁNYAI ARTOTÉKÁJÁBAN

A Kisgrafika Barátok Köre Grafikagyűjtő és Művelődési Egyesület (röviden: K.B.K.) egy régi, a második világháború előtti hasonló egyesület utódaként 1959-ben alakult meg Budapesten és mind a mai napig épületesen működik, saját folyóiratot ad ki KISGRAFIKA címmel. Tagjai neves, ismert grafikusművészek, exlibris-gyűjtők és grafikakedvelő támogatók, valamint sok, nemcsak magyarországi, hanem külföldi közművelődési intézmény is. Az exlibris- és grafikagyűjtés hazai népszerűségének a csúcán, az 1960-as, 1970-es években volt idő, amikor a tagok létszáma megközelítette az ezer főt, mivel több fiókegyesület is alakult vidéki városainkban, így pl. Szegeden, Debrecenben, Pécsen, Ajkán, Cegléden stb.

Egyesületünk azzal ünnepelte meg fennállásának *negyvenötödik* évfordulóját, hogy grafikusművészeinek legújabb alkotásából emlékmappát adott ki, valamint exlibris-kiállítást rendezett az egyesületi tagok (grafikusok és gyűjtők) munkáiból, illetve gyűjteményeiből. Ez a tárlat került bemutatásra – vándorkiállításaként – több helyen és alkalommal, és most itt, a Kőbányai Könyvtár Artotékájában látható. A megnyitó beszédet Király Zoltán, egyesületünk tagja tartotta, amelyet az alábbiakban közlünk:

Tisztelt Vendégeink!

A Fővárosi Könyvtár Kőbányai ARTOTÉKÁJÁT méltán nevezhetjük a grafikai művészet jól ismert budapesti otthonának, s nem csupán azért, mert több mint kétezer darabos grafika-gyűjteménye immár több mint két évtizede szolgálja a műfaj kedvelőinek esztétikai nevelését, ízlésének fejlesztését,

Fery Antal fametszete (1989), X2

Kékési László linómetszete (1989), X3